

Onor. Biblioteca Universitatii din Cluj Sibiu

Nep Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRÉ vezetésével

A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83 (Dos. No. 934/1938)
Dr. VÁRNAY ELEMÉR felelős szerkesztő

Tanítsassuk-e gyermekeinket?

A gondtalan uborkaszegzén kezd kimenni divatból. Szülők számára a nyári pihenési idő máskor is, de ma különösen egy nagy gonddal terhelt: ilyenkor kell dönteniük, hogy tanítsassuk-e elemi iskolát végzett gyermekeiket. A nyugtalan idők nagy kérdései mellett ennek is megmarad a súlya.

Azon túl vagyunk már, hogy a középiskolát csak a kimondottan tudományos nevelés és képzés csarnokának tekintsük. Az a romantika, hogy az eminens vagy felülnő tanulás-vágygal bíró gyermekeket az első napokban szekerre pakolja apja s a „kollégium” udvarán azzal teszi le, hogy literátus ember legyen belőle, már a múlt századé. A középiskola kezd az általános műveltség elengedhetetlen eszközévé lenni.

Kétségtelen azonban, hogy részint az egyre erősbödő iparosodási folyamat, részint és főként a megnövekedett gazdasági viszonyok, melyek az intézeteket és neveltető szülőket egyként nagy erőpróba elé állítják, nem kedveznek az intellektuális pályáknak, még a középiskolába való járatásnak sem.

Emiatt évről-évre egyre több kallódó gyermek és bankkódó szülő látható sorainkban. Gyermekek, akik tanuláskor elakadtak, vagy meg se kezdhették azt, más helyen se tudták azonban a jövőre való készülődésüket feltalálni, csak ödöngnek ide-oda, jórészt tetlenül, miközben az idő rohan felettük s tetlen ifjúságuk annál könnyebben és rohamosabban lesz a büni zsákmánya. Mert jól mondja az angol közmondás, hogy a sátna a lusta kez azonnal rosszra vezet. Még szomorubb látvány a késett bánatú szülő, aki lassanként belátta, hogy gyermekeit taníttatnia kellene, vagy inkább kellett volna, mert az már túllépte tizenötödik évét, középiskolába többé fel nem vehető. Alig van fájdalom, mint az elszalasztott és soha vissza nem térő alkalom néma vádja.

Az elemi iskolát végzett gyermek nem ura még önmagának, sőt képességeiről, hajlamairól se tud számot adni, még kevésbé öntudatos döntéssel a maga jövőjét irányítani. A többnyire gazdasági okok különben se hagyják az ő kezében a döntést. A felelősség tehát egyedül a szülőkön van s ez még terhelőbb olyan esetben, amikor az anyagi nem hiányzik és a gyermeket más, sokszor egészen nevétséges okból tartjuk vissza a továbbtanulástól.

A megállapításnak ez a beállítása nem jelenti azt, hogy most már mindenki taníttassa tovább, sokszor az elemi iskolában is bukdácsoló vagy gyengén haladó gyermekét, bár joggal lehetne általános propagandát kezdeni a középiskolázás érdekében. Arról van szó, hogy akit Isten nyilvánvalóan szellemi foglalkozásra teremtett, azt szülőköröség vagy külső akadályok miatt ne kényszerítsük bele a testi munka Prokrustes-ágyába, a mesterséget is sokszor úgy választva meg, hogy az ifju mindent szivesebben csinálna, mint éppen azt. Nem is annyira a tehetségek felkutatására és felkarolására szeretnők a figyelmet felhívni, mivel a tehetség, minél inkább átitó, annál bizonyosabban ugys kiküzd magát s kiharcolja a maga utját, hanem arra, hogy minden évfolyamban vannak az elemi iskolában olyanok, akik nemcsak megbírják a középiskolát, de nem is nélkülözhetik s akiket a földműves-, ipari- vagy kereskedelmi élet, a kézimunka soha el nem tud juttatni hivatása betöltéséhez. Az ilyeneket taníttatni kell, a legnagyobb áldozatok árán is.

Es itt már nyilvánvaló, hogy a felelősség nemcsak a szülőké, akik ugyan a legjobban ismerik a gyermeküket, de ebből a szempontból néha reménytelenül vakok, a taníttatási körülményeket illetőleg pedig tájékozatlanok. Az illető helység vezetői emberei, elsősorban a gyermek tanítója és lelkipásztorja hivatott meglátni, hogy melyik gyermeknek hol a helye, kinek életfeltétele a továbbtanulás s akkor minden igyekezettel azon lenni, hogy ezt a szülők is megértsék s a legtöbbször szűkös anyagiak is megengedjék. Bár hitvallásos iskolánk anyagi nehézségekkel küzdenek és emiatt nem adhatnak olyan támogatást a szegény tanulóknak, mint régen, a taníttatás mégsem olyan lényegtelen anyagi megterhelés, amilyennek a küllők gondolják, különösen az egyszerűbb emberek kü-

rében. Még mindig vannak kedvezmények, valamennyi iskolánknál s a tehetség, szorgalom és fmagaviselet magában is már töké, még pedig a legbiztosabb töké. Tény, hogy józan ember, mielőtt tornyot építene, leül és számol vele, hogy nemcsak elkezdeni, bevégezni is tudja azt, de az is tény, hogy Istenben sokkal inkább kell bízni, mint az előre féltetett garasban, ha esztendőkre is kész, vagy hiányzik. Földet, házat igen sok ember szerzett úgy,

hogy szerény részlettel, kezdettel indult s nem is remélte, miből fogja a vállalt terhet kihordozni. Gyermeke jövőjét is igen sok ember megszerezte így, maga se tudta jóformán, miből.

Tanítsassuk-e hát gyermekeinket? Feltétlenül, ha a gyermek arravaló. A küzdelmekről pedig ne féljünk: minket is, őket is csak megacélozzák!

HORVATH JENŐ

Visszavonulóban a vörös déli szárny

Olasz csapatok összeütközése a szovjet haderővel — Mindenütt visszavonulnak az ellenséges alakulatok — Angol repülők nagy vesztesége — Bombatámadás Bulgária ellen

Mig a főtámadás a keleti arcvonalon eddig a középső frontszakasz ellen irányult, a legújabb német hivatalos jelentés a szovjet csapatok gyors visszavonulásáról számol be a déli arcvonalon. Itt most már olasz egységek is harcokolnak és nagy lendülettel vetették ki a vörösöket állásaikból. A német légi haderő fokozott tevékenységet fejt ki nemcsak Keleten, hanem az angolok ellen is, úgy Angliában, mint Afrikában. Külön megjegyzésre érdemes, hogy az angolok a legutolsó napon nem kevesebb, mint ötvennyolc repülőgépet veszítettek.

Az angol légi flotta fekete napja

A vezéri főhadiszállásom tegnap a következő harctéri jelentést adták ki:

Ukrajna déli részében német gyalogos hadosztályok és gyorsalakulatok egyesülten a szövetséges csapatokkal üldözik a Fekete-tenger felé visszavonuló ellenséget. A szovjet utóvédekkel való harcban ezek súlyos veszteséget szenvedtek. Az arcvonal többi részén további sikereket könyveltünk el.

Erősebb harci repülőalakulatok az elmúlt éjjel fontos vasúti csomópontokat támadták meg Moszkvától Nyugatra és robbanó- meg gyújtóbombákkal nagy károkat okoztak.

Az angol hajózás elleni harcban német repülők nappal a Farór-szigetekenl megsemmisítettek két szállítóhajót, összesen tizennégyezer tonna irtartalommal, az elmúlt éjjel pedig Skócia keleti partján elsüllyesztettek egy ötezer tonnás kereskedelmi hajót.

Eredményes légi támadások irányultak Birmingham, Great Yarmouth és Ramsgate hadigyárai és kikötői berendezései ellen. Más repülőrajok több repülő-

teret bombáztak Angliában.

Gyors német naszádok a Usatornában megtorpedóztak egy négyezer tonnás hajót.

Északafrikában Sollumtól Délkeletre ellenséges csapatokat szétugrasztottunk. Az Abu-Sumirban lévő angol repülőter ellen légi haderőnk támadást intézett. Muniációs raktárakban és repülőcsarnokokban nagy károkat okoztak.

Az angol légi haderőnek az a kísérlete, hogy nappal Nyugatnémetország és a megszállott tengerpart fölé repüljön, elhárító tüzelésünk folytán megüszult. Ez alkalommal német vadászrepülők léghárító és tengerészeti tüzéség negyvenkét brit repülőgépet lőtt le. Saját veszteségeink nem voltak.

Az elmúlt éjszaka brit bombavetők Nyugat- és Északnémetország több helyén bombákat dobtak le. A polgári lakosság körében kisebb veszteség ért bennünket. Katonai kár nem keletkezett. Éjjeli vadászrepülők, léghárító és tengerészeti tüzéség az angol bombázók közül tizenhatot lőttek le.

„Megsemmisült” német hadosztályok foglyokat ejtenek

Berlinből jelenté a Rador: Az Uman körüli harcokban teljesen megsemmisült a hatodik és tizenkettedik szovjet hadsereg és a tizenharmadik hadseregnek tekintélyes része is. A németek elfogták Ponegeln Pavel és Kirilov Nicolae tábornokokat is. Ponegeln kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy már augusztus hatodikán értesítette a moszkvai hadvezetőséget, hogy nem tud tovább ellenállni a német nyomásnak,

mire azt a választ kapta, hogy minden áldozat árán igyekezzék kitörni a német zárójürüből. A német légierő lehetetlenné tette csapatainak muniációval és élelmiszerekkel való ellátását és különben is nagy veszteségeket okozott katonái között. A két szovjetgenerális nagyon csodálkozott, hogy azok a német hadosztályok ejtették őket fog-

lyul, melyekről a moszkvai rádió azt hirdette, hogy azok megsemmisültek.

A Rador berlini jelentése szerint német szárazföldi csapatok a légierő támogatásával a keleti arcvonal északi részén

megsemmisítettek kilenc páncélkocsit, százharminc tehergépkocsit és huszonkilenc ágyut.

Az augusztus tizenegyedikére virradó éjszaka folyamán német repülők megtámadták és bombázták Brijanszk és Dnieprotrovszk városokat, ahol jó találatokat értek el. A brijanszki állomáson

egy muniációs vonatot levegőbe röpítették.

Ugyancsak bombázták a finn öblöt is és egy szovjet rombolót súlyosan megsértettek. A bombák eltaláltak egy szovjet buvárnaszádot is.

Olasz és szovjet csapatok heves összecsapása

Rómából jelenté a Rador, hogy a Stefani-iroda különtudósítójának közlése szerint Ukrajnában az olasz gépesített oszlopok tovább folytatják hadműveleteiket, miután túlhaladták az előre kitűzött célokat. Augusztus 11-én este

az olasz és szovjet csapatok között heves

harc folyt le, a bolsevisták számos halottat és sebesültet hagytak hátra. Az olaszok foglyokat ejtettek és jelentékeny mennyiségű hadianyagot és önműködő fegyvereket zsákmányoltak.

Olasz részről egyetlen halott volt, ami világosan bi-

zonyítja az ellenség feletti műszaki fölényt. Ez volt az első olasz katona, aki a bolsevizmus elleni harcban az életét vesztette.

A Rador helsinki különtudósítója közli, hogy a szovjet hadseregnek az északi arcvonal helyreállítására irányuló hallatlan erőfeszítése eredménytelen maradt. Murmanszkban és Petrozavodszkban levő szovjet csapatok között megszakadt az összeköttetés, míg a Ladoga-tó körüli egységeket teljesen körülkerítették. Hankó, a legelőretoltabb szovjet erődítmény teljesen elszigetelten áll és az észtonországi hadászati pontok elfoglalása után bevételre elkerülhetetlen lesz. Hasonló a helyzet Tallinnánál is, Petrograd és Sorta-

vala között megszünt minden összeköttetés, úgyhogy a vörösök nem tudnak erősítéseket küldeni Dél-Karéliába.

ELLENÉSGES REPÜLŐK BULGÁRIA FELETT

Szófiából jelenti a Rador, hogy a bolgár légióparancsnokság közlése szerint augusztus 12-én déli két és három óra között Bulgária északi részén Északkelet felől jövő idegen repülőgépek jelentek meg, amelyek több különböző méretű bombát dobtak le. Több helyen a mezőn dolgozó cseplést végző munkások közé rakétákat és gyújtóbombákat dobtak, egy férfi és egy nő meghalt, kár nem keletkezett.

Az angol sajtó elismeri a németek keleti sikereit

Genfből jelenti az NTI: A Times című londoni lap azt írja, hogy a keleti arcvonal mindhárom szakaszán nagybobb méretű harcokra van kilátás. A legnagyobb nyomás mégis a szárnyakon várható. Kétségtelen, — folytatja az angol lap, — hogy

a németek a déli szakaszon jelentős területi előhaladást mutathatnak fel.

Az angol népek nem szabad elfelejtenie, hogy a szovjet csapatok eddig mindenütt tért veszítettek és a németek számos ponton előrehaladtak. Végül hozzáteszi a lap, hogy a szovjet hadseregnek nehézségekkel kell megküzdenie és nagy veszélynek van kitéve, mert

rendkívül erős hadigépezettel áll szemben.

Berlini jelentés szerint a keddről szerdára hajló

éjjel angol bombázó repülőgépek jártak a birodalmi főváros felett, ahol robbanó bombákat dobtak le a külvárosokra. A támadásnak több halott és sebesült áldozata van.

A MOSZKVAI RÁDIÓ HAZUDÓZÁSA

A Rador közvetíti a skandináv távirati iroda jelentését, melynek értelmében nem felel meg a valóságnak a moszkvai rádió az a híre, hogy a németek akkor jelentették Szmolenszk elfoglalását, amikor a város még a szovjet csapatok birtokában volt. A skandináv távirati iroda tudósítója személyesen járt a városban és megállapította, hogy a német csapatok még július 16-án este elfoglalták Szmolenszket és a szovjet csapatoknak egyszer sem sikerült azt visszafoglalni.

Nehezen ment!

203:202 szavazataránnyal

az amerikai képviselőház elfogadta a katonai szolgálati idő meghosszabbítását

Washingtonból jelenti a Rador: A Német Távirati Iroda ismerteti az Associated Press értesülését, mely szerint a katonai szolgálati idő meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot az amerikai képviselőház 203 szavazattal 202 ellenében elfogadta. Ugyanakkor eltörölték azt az intézkedést, mely szerint a

katonai készütség tényleges állománya nem lehet több 900 ezer embernél.

Reynolds szenátor, a szenátus katonai bizottságának elnöke, több szenátor kíséretében Island szigetére utazik, ahol ellenőrző látogatást tesznek.

Újabb demokrata-bolsevista személynvesztés

Anglia és a Szovjetunió „segítséget ígér” Törökországnak

Stockholmból jelenti az NTI: A brit hírszolgálat közölte, hogy Nagybritannia ankarai nagykövete megjelent a török külügyminisztériumban és Saradzsoglu külügyminiszternek átadta a londoni kormány jegyzékét. A jegyzék értelmében Anglia segítséget ígér Törökországnak arra az esetre, ha valamely

európai hatalom megtámadná, mert a brit kormány ragaszkodik kíván a montreuxi szerződéshez, mely szerint a tengerrszorosok nem juthatnak idegen hatalom birtokába. Azonos jellegű nyilatkozatot juttatott el a török külügyminisztériumhoz a szovjet kormány is. (Rador.)

A vörös hadsereg feladta valamennyi állását Finnországban és hiába igyekezik visszafordítani a hadiszerencse kerekét

Helsinkiből jelenti a Rador különtudósítója: A szovjet—finn háború legfontosabb szakaszához érkezett. Közél egy hónapi elfennvá után

a vörös hadsereg feladta valamennyi állását és most már csak néhány előnytelen ponton igyekezik a hadiszerencse kerekét megfordítani. Az eddigi hadműveletek során a finneknek sikerült visszafoglalni azokat a területeket, amelyeket az 1940 márciusi békeszerződésben Finnország kénytelen volt a Szovjetnek átengedni. A jelenlegi harcra egész Karéliát felöleli. Délkaréliában és

a Ladoga-tó mentén elkezdődött harcok folynak,

míg Északon Finnország számára nincsen probléma. Petsamotól egészen Saumusalmiig, ezen az óriási kiterjedésű területen a finn egységek uralják a terepet. A tavak környékén és az erdőkben folyó harcokban tisztán észrevehető a finn csapatok felsőbbősége, amire hozzá kell még számítani azt a tényt is, hogy a szovjethaderő a Jeges-tenger vidékére nagyobb létszámú erőket vont össze, amelyeket tengeri és légi egységekkel is kiegészített.

A déli arcvonal két oldalról fogja közre a Ladoga-tavat, amelynek közepén fontos hadászati pont Sortavala városa. Ennek

éppen olyan nagy jelentősége van a finnek számára, mint Petrograd a Szovjetnek.

Hár ez utóbbi sokkal jobban meg van erősítve. A Ladoga-tó jobb oldalán hihetetlenül heves harcok folytak, míg a tó baloldalán Palesarinál, Ceniscervisinél és más helyeken a bolsevisták kétségbeesetten

küzdöttek. A finnek mellett ezen a szakaszon egy német hadosztály is résztvesz a harcokban. Azonban nemcsak a felsorolt városok és helységek kerülnek majd be a felszabadított és megnagyobbodott Finnország történetébe, hanem az egész ország, mert

nincsen olyan város, amely ne szenvedett volna az ellenséges légitámadások, vagy messze a front mögött kibocsátott ejtőernyősök támadásai következtében.

A finn hadsereg főhadiszállásáról hivatalosan közlik, hogy a finn légiőrség és légharító tüzérség eddig kétszázhatvan két ellenséges repülőgépet lőtt le. Ebben a számban nincsenek benne a földön elpusztított, valamint a súlyosan megrongált gépek, amelyek minden valószínűség szerint nem tértek vissza támaszpontjukra.

A tengeri egységek tizenöt szovjethajót súlyosítottak el,

köztük három tengeralattjárót, két torpedórombolót és hat szállítóhajót, míg másik két nagy szállítóhajót súlyosan megrongáltak. A finn partok mentén eddig még meg nem állapított mintájú hajóroncsok láthatók, melyeket a finn hajóhad pusztított el. A finn kereskedelmi tengerészet a hadihajók védelme alatt tovább folyik. A szárazföldi erők a hadműveletek eddigi folyamán negyvenháromezer harckocsit és harmincegy pánccélgépkocsit zsákmányoltak, illetve pusztítottak el.

Távlatacok

A VISSZAFOGLALT Besszarába és Bukovina újjáépítése céljából kibocsátott kölcsön jelentőségét hangsúlyozta Antonescu Mihai miniszterelnök-helyettes és külügyminiszter, az országhoz intézett rádiószózatában. Bevezetőjében utalt a felszabadított háború eddigi eredményeire, az ősi területek visszaszerzésére, Antonescu tábornagy és a derék hadsereg érdemeire, mely Európa keresztsháborújában együttműködik a szövetséges németekkel. „Ezelőtt egy évvel meg nem értettek voltunk, magunkra maradtunk, — mondotta a helyettes kormányelnök, — kormányzásunk hibázott és megtört bennünket. A nemzet lelkeben meggingott, határaink erőteljesen leomlottak.” Az ország népe azonban a fájdalommal magaratálalt s böles vezetői új utra vezették. Ezen az uton megszületett a mostani nagy győzelem. A hősök, a román nép büszkeségét vívták ki ezt a diadalt, amiért nekik és családjuknak, gyermekeiknek örökre hálás az ország. Minden gondosságot megérdemelnek a hősök és hozzátartozók s ezt, az államvezető ígéretéhez híven, meg is kapják. A visszafoglalt területekből pedig virágzó tartományok lesznek. Ott, ahol az elnyomók mindent leromboltak és elhamvasztottak, új élet kezdődik. Ehhez eszközök kellene, melyek előteremtése a nép összességének kötelessége. A nemzet az építő munka értékeivel siet Besszarába s Bukovina megsegítésére. A hozzájárulás, támogatás mindenkinek kötelessége. Itt az idő az adakozásra. Az új Románia a munka és becsület országa. A felelőtlenség és pazarlás már a múlté: a mostani építő munkában, egyéforr akarattal, történelmi küldetésinkhöz híven, a nép lelkesen tömörül az uralkodó és államvezető körül, jól tudva azt, hogy amit tesz, vagy ad, önmagáért teszi. Önmagának adja.

KOPENHÁGA lakosságának lelkes ünneplése mellett indult el a dán önkéntesek második nagy csoportja a keleti frontra.

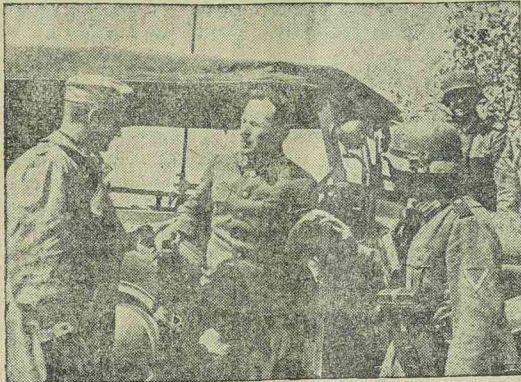
UJJÁSZERVEZÉSI KÖLCSÖNRŐL szóló törvényrendelet jelent meg a hivatalos lap augusztus kilencediki számában, melynek rendeltetése: a visszafoglalt területek felvirágoztatása. A szovjeturalom, mint a napisajtó is részletesen beszámolt erről, vallással letarolta Besszarabiát és Bukoviniát: a középületeket, közintézményeket csak úgy tönkretették, mint a magántulajdont. Stoenescu tábornok, pénzügyminiszter, az újjászervezési, illetve hivatalos megjelölés szerint, visszacsatolási kölcsön (Imprumut de reintregire) kibocsátásával kapcsolatosan rámutatott arra, hogy az államháztartás költségvetése biztos alapokon nyugszik és fedezi a háborús kiadásokat, de a visszafoglalt területek újjáépítése oly nagyarányú befektetéseket igényel, melyek a mai költségvetés kereteit meghaladják. A kormány új adót is vetetne ki, de nem teszi, hanem új kölcsönt bocsájt ki, melynek kötvényei után az állam hét és fél százalékos kamatot fizet. A kölcsön jegyzésénél a földműves lakosság külön előnyökben részesül. A kormány bizik a nép megértő és okos magatartásában, a maga részéről pedig a nagy nemzeti célok megvalósításáért felajánlott összegek kezelésének lelkiismeretességét és pontosságát biztosítja.

PERU köztársasági elnöke nem fogadta el a kormány lemondását, hanem változatlan, legteljesebb bizalmáról biztosította a jelenlegi kabinetet.

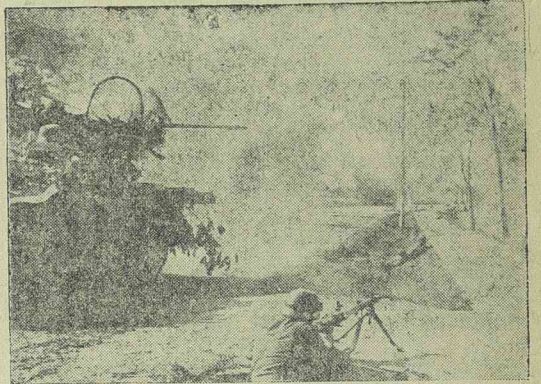
BIBLIA — „A LA LORD HALIFAX”. A News Chronicle híradása nyomán érdekes cikket közöl az egyik bucaresti lap. Eszerint Londonban, egy asidó könyvkiadó cég nyomdájából, most került ki, a canterburyi érsekség hivatalos jóváhagyásával, az új háborús biblia. Főérdeklőssége, hogy az Ó- és Újszövetség szövegillusztrációj gyanánt modern háborús képek vannak benne: tankokról, repülőgépekről, lángvetőkről, stb. Sztaalin fényképe ebben a kiadásban még nincs benne, mert a mű a szovjet-angol szövetkezés létrejöttékor sajtó alatt volt már. A bibliában Európa, mint a gonoszság hazája szerepel. A háborús bibliát tömegesen terjesztik Angliában. Ugy látszik, ez is jó üzenet, a cesaropapizmus uszályhordozója, az anglikanizmus ezuttal is tehetetlen csatlós a kapitalizmusnak és imperializmusnak, mint volt a történelem folyamán, mindig, amióta a római egyház közönségétől elszakadt. A dugszagad anglikán egyházi testületek a hadiipari üzemek főrészvényesei. Ott is az üzenet a fontos. Mialatt az alsópapság éhezik és nélkülöz, a canterburyi főpásztor — a felsópapság most ily újabb üzlettel — a háborús biblia terjesztésével — igyekszik növelni busás bevételeit...

Német katonák megtisztítanak egy aknákkal elzárt utat.

Szovjet tábornok német hadifogságban.

Német tankelhárító ágyu megtöri az ellenség ellentállását.

A visszacsatolási kölcsön jegyzésére hívta fel Stoenescu pénzügyminiszter az ország lakosságát

Stoenescu tábornok, pénzügyminiszter rádióbeszédet mondott, amelyben az új belföldi kölcsön jegyzésére hívta fel az ország lakosságát. Rámutatott ezzel kapcsolatban a miniszter

az adóügyi közegek és az adózók közötti együttműködés szükségességére.

A pénzügyminiszter számadatokkal igazolta, hogy amíg más országokban az állami jövedelmek hatvan százaléka közvetlen adókból származik, addig Romániában ez csupán harminchárom százalék. Bejelentette, hogy Németország huszonhét milliárdos kölcsönt bocsát Románia rendelkezésére, majd utalt arra, hogy a költségvetési előirányzatnál tizennégy százalékkal nagyobb volt eddig a bevétel és hatvanegy százalékkal magasabb, mint a múlt év augusztusában. A pénzügyi év első négy hónapja közel ötmilliárd lei felesleggel zárult.

liárd lei felesleggel zárult.

Hangoztatta, hogy mint eddig, ezután is hasonló gondossággal történik a közpénzek kezelése. Most újabb szükségek merültek fel, amelyeket csak adó-emeléssel, vagy belföldi kölcsön kibocsátásával lehetett fedezni. A kormány az utóbbihoz folyamodott és ezzel kapcsolatban elfogadta a nemzetgazdasági liga előterjesztését, amelynek értelmében

minden adózó évi közvetlen adójának megfelelő összeget, a mezőgazdák pedig földjükkel aránylagosan jegyezzenek.

Stoenescu pénzügyminiszter ezekkel a szavakkal fejezte be rádióbeszédét:

— Az életüket áldozott katonák kéri, hogy tömörüljünk a haza érdekében és ennek a kölcsönnek az új román életbe vetett hit vallomásának kell lennie.

összes politikai pártok és csoportok tevékenységét,

eltávolítják a közhivatalokból a szabadkőműves tisztviselőket, a rendőrség ténykedési eszközeit megkésztetik, a kerületi prefektusok hatáskörét kiszélesítik, megszervezik a közellátást, politikai igazságügyi tanácsot létesítenek, hogy a Franciaország katasztrófájáért felelős bűnösök fölötti bíraskodást meggyorsítsák és végül elkészítik az új munkatörvényt.

A japán kormány külön megbízottal küld Francia-Indokínába

Vichyből jelenti a Rador: A tokiói kormány amaját közölte a francia kormánnyal, hogy egy magasrangú tisztviselőt, nagyköveti ranggal, Indokínába szeretne küldeni az ottani japán konzulátusok felügyelete, valamint az odaérkezett japán csapatok egyes ügyeinek tanulmányozása céljából. A francia kormány ezen japán tervhez hozzájárult.

Francia lapok Romániáról

Bukovina és Besszarábia meghódítása visszaadja Romániának természetes határait

A francia sajtó rendkívül meleg hangon foglalkozik Romániával a bolsevistaellenes harc alkalmából. Az Action Francaise című lap Románia revánja cím alatt hosszabb cikkben azt írja, hogy Bukovina és Besszarábia meghódításával Románia visszanyerte természetes határait. Ismerteti ezeknek a tartományoknak román jellegét és kijelenti, hogy Románia igényei ezekre a területekre nem vitathatók. Az Efficium című újság cikket szentel a dnyeszterentuli románok ügyének és megállapítja, hogy Tiraspol elfoglalása szimbolikus jelentőségű. Ezt a várost — írja a

lap — dnyeszterentuli románok lakják, akik most visszakerültek az anyaországhoz. Részletesen ismerteti a dnyeszterentuli románok történetét. A La Garonne című lap a bolsevisták ligája alól felszabadított tartományok meghódítását azzal a régi román közmondással hasonlítja össze, hogy a víz tovább folyik, de a kövek megmaradnak. Nagy elismeréssel szól a román csapatok vitézségéről, melyeknek igen nagy szerep jutott az arcvonal déli részének harcaiban és beleavatkozásuk súlyosan esett latba a bolsevisták legyőzésénél.

Lezuhant egy kanadai utasszállító repülőgép

Newyorkból jelenti a Rador: Egy Anglia—Kanada között közlekedő utasszállító repülőgép az egyik brit repülőtérrel elindulva néhány perc múlva hegyoldalnak ütközött és lezuhant. Huszonkét amerikai és kanadai utasa, valamint a gép kezelőszemélyzete szennéégett.

Kommunista banda garázdálkodott Szerbiában

A N. T. I. jelentése szerint Belgrádtól Délre kommunista banda garázdálkodott. Szerb csendőrség német csapatokkal megsemmisítette ezeket a bandákat, melyek számos szabotázscelemeknyit követtek el és a parasztokat is terrorizálták. Erélyes közeléssel sikerült a rendet és nyugalmat helyreállítani, — közli a szerbiai német csapatok főparancsnoka. Közli egyben azt is, hogy 388 szerb vezető férfi aláírásával felhívás jelent meg a néphez. A felhívásban hivatkoznak arra, hogy a szerb nép súlyos napokat él át és a meglévő nehézségeket felelőtlen elemek, kommunista banditák, akiknek a szerb néppel semmi közösségük nincsen, még fokozták. Minden igaz hazafinak kötelessége — mondja többek között a felhívás — az országban rendet tartani, mert csak így lehet az ország jövőjét biztosítani. A nemzet nagy része belátja, hogy mai viszonyok között ez az egyedüli járható út.

Pétain marsall szózata

Rendszerváltozás nélkül Franciaország olyan szakadékba zuhan, mely Spanyolországot fenyegette

Vichyből jelenti a Rador: Pétain marsall rádióbeszédet intézett a francia néphez. Ebben hangoztatta, hogy a cselszövő propaganda elősegíti a lelkek megtevesztését és a francia nemzeti érdekek iránti érzelem is elvész. Azután utalt arra, hogy a német—francia kapcsolatokat a fegyverszüneti egyezmény határozza meg, amelynek ideiglenes jellege van. Az együttműködési ajánlat, amelyet Hitler kancellár az elmúlt év őszén tett — mondotta a marsall — olyan feltételek között történt, amelyeknek előzékenységét értékeltük.

Az együttműködés hosszú időre szól és ezért nem tudta még meghozni minden gyümölcsét. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azokat a nagy távlatokat, amelyeket tevékenységünk nyújthat a megbékélt kontinensnek. Ez a mi célunk. Minden más háttérbe szorít most a német kormány óriási misztériója, mert Európa keleti részén egy a civilizáció védelméért folyik a harc. Ez megváltoztathatja a világ képét. Olaszországgal kapcsolatban is meg szeretnők szüntetni a fegyverszüneti egyezmény által szabályozott ideiglenes kapcsolatokat, hogy állandó kapcsolatokat teremtsünk, mert ezek nélkül nem lehetne Európa rendjét helyreállítani. Az Egyesült Államoknak válaszolva Pétain mar-

sall kijelentette, hogy

Amerikának nincsen semmi oka arra, hogy a francia eszmény hanyatlásától féljen.

A francia parlamentáris demokrácia megszűnt. Tovább él azonban a szabadság utáni büszke vágy. Belső nehézségeink okai — mondotta — a felzaklatott lelkek, a munkákész hiánya és a lecsökkentett termelés. A nemzeti forradalom még nem bontakozhatott ki teljes méreteiben, mert köztem és a nép között két akadály tornyosult: a pártütők és a kapitalisták. Hosszabb időre van szükség, míg letörjük az új rend eme ellenségeinek ellentállását.

Ha Franciaország nem értené meg, hogy kénytelen rendszert változtatni, akkor megnyílnék előtte az a szakadék, amelybe az ifjuság által megmentett Spanyolország 1936-ban majdnem belezuhan.

Kijelentette azt is, hogy az országot meg kell szabadítani azoktól, akik az általános nyomorúságból vagyont harcsólnak össze.

A marsall végül felsorolta a kormány politikai programjának tizenkét legfontosabb pontját. Többek között

felelősséget a meg nem szállt területen az

FORUM ARAD — Telefon 20-10
nyáron is nagy filmeket játszik

Városunk egyedüli jól szellőztetett kellemesen hűvös terme

Ma premier!

A német filmgyártás legszenzációsabb idejű filmje meke. Az utóbbi évek legizgalmasabb sportfilmje

Az utolsó menet

A főszerepben:

Atilla Hörbiger, Camilla Horn

A legújabb 4. sz. román háborús híradó előadások 5, 7-15 és 9-30 kor

HÍREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 28—10.

Ardél szerkesztő: Babuczay György

Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknál, közhivataloknál és közüzemeknek, gyárakban, vállalatoknál és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Órásnak lenni

nagyon szép dolog. Az órásság tiszta mesterség. Az óras, aki csillogó, hajszálfinom szerszámokkal dolgozik, nem ül szurtos, kormos műhelyben, hanem tiszta, világos teremben, ahol száz meg száz óra kegyegése zenéli a munka ütemét.

Az órásság nemcsak ipar, hanem olyan mesterség, amely inkább művészet és amely atyafiságban áll a tudománnyal is. Az óras figyelni a Nap, a Hold és a többi égitest járását. Az Uristen által végtelenné megszabott időt apró részecskékre, órákra, percekre, másodpercekre méri. Az évezredek előtti hajdankorban ez szent dolog volt és napórákat, meg homokórákat — a mai kerekés szerkezeti órák őseit — csak papok és csillagászok csinálhatták és állíthatták föl.

Azóta is mindig tisztelték és megbecsülték az óras mesterséget. Hiszen tudjuk, hogy nagy művészek, tudósok, államférfiak, sőt uralkodók is szíves örömet foglalkoztak órássággal, mert az nemcsak szórakoztatta őket, hanem elméjüket is foglalkoztatta és élesítette. Rájöttek arra, hogy az óra állandóan int az örökkévalóságra, amelynek az ember csak kicsiny és jelentéktelen pontocskája.

Szépsége mellett azonban az órásság biztos megélhetést és tisztességet is nyújt. És mégis a szülők nem igen törnek magukat, hogy fiaikat órásnak adják. Inkább kovácsnak, cipésznek, kőművesnek, asztalosnak és más nehéz és görnyesztő munkát végző iparosnak nevelik gyermekeiket. A fiuk szinte félnék a figyelmet igénylő órásságtól és inkább más mesterségre mennek, ahol laza gondolatok munkaközben is ide-odaröpdészhetnek és amíg lélektelenül dolgoznak, sportról, filmről, detektívregényekről, sétáról, hancurásról és sok haszontalanságról ábrándozhatnak. Még kifutónak és küldőnek is szívesebben mennek és nem gondolják meg, hogy felnőtt korukban nem lesz mesterség a kezükben, nem lesz biztos kenyérük, csavargókká és munkanélküliekké válnak. Pedig közbeesült emberek lehetnének belőlük, ha fiatal korukban kitanulnák az órásságot.

A mai kor jellegzetes tünete, hogy a fiuk nem érznek hivatást az órásságra.

Mindent abból az alkalomból írtuk meg, hogy egy öreg órásmester, akit szakmájában országsszerre ismernek, panaszkodott, hogy nem tud tanoncot kapni. Heteken át hirdette az újságban, hogy órásnast keres és egyetlen jelentkező sem akadt. **Andorás**

— **TANÁROK NYUGDIJÁZÁSA.** A Rador jelentése szerint a közoktatásiügyi miniszter hatályon kívül helyezte azt az 1941. március 14-én hozott határozatot, mellyel az összes tanárokat és tanárnököket, akik elérték a korhatárt vagy megvolt a szükséges szolgálati idejük július elsejével nyugdíjazták. Ezeknek a tanároknak és tanárnököknek a nyugdíjazása az év szeptember elsejével kezdődik.

— **A rendőrség kötelékéből eltávolított tisztviselők.** A belügyminisztérium a következő hivatalos közleményt adta ki: A rendőrség kötelékéből eltávolítják büntetésül azért, mert veszteséget okoztak elfogadásáért elítéltek, Adamescu Nicolae segédkomiszárt a timișoara rendőrségen, továbbá Nicolae Dumitru rendőrügynököt, mert rossz magaviselettel tanúsított szolgálatban, Trifan Ion filipești rendőrt, mert megvesztegette magát és ugyanazért Ionescu Gheorghe rendőrt, aki a filipești rendőrségen teljesített szolgálatot.

— **A francia gyarmatok kérdése foglalkoztatta a vichyi kormányt** legutóbbi tanácskozásai alkalmával, jelenti a Rador berlini tudósítása. Német kormánykörökben az a meggyőződés, hogy ennek a kérdésnek rendezése megoldja az összes többi problémát is, így elsősorban a német és francia kormányok közötti viszonyt.

— **A Peru és Ecuador közötti háborúskodás,** mint a Rador a Stefani-ügynökség jelentése alapján közli, újra megkezdődött. Ecuadori csapatok megkísérelték, hogy átkeljenek a határon, de a perui határőrök észrevették a kísérletet és visszaverték a támadást.

Leányok csontjával díszített kriptá

Tizenegyezer fiatal leány borzalmas tömeghalála

A rajnamenti Köln egyik csendes részében épült a kiesfekvésű Szent Orsolya-templom. A templom kivülről nem sokat mutat. Olyan, mint sok más, a 12. század első felében épült régi és restaurált templom. Ami rendkívül érdekessé avatja, az a templom keletkezése és építése köré fonódó legenda. Egyike a legérdekesebb történeteknek. Ennek a legendának emlékét őrizi az a renetget női csont is, amellyel a templom kincsesstánának falát borították.

Mint a gótikus templomablakok tüzes festménye, úgy ragyogott hajdanán Orsolya, brit királykisasszony szépsége. Csodálatos bájának híre messze földre eljutott és lázas izgalomba hozta a szép nem hódolót. Ezek közé tartozott Conan brit zsoldoskapitány is, Bretagne meghódítója. Conan jó katona és gyors észjárású ember volt, hamarosan le akart Bretagne dus termőföldjét telepedni. Követeket küldött tehát Orsolya atyjához, Cornwallis Dionethez és megkérte leánya kezét. Együttal pedig feleségeket kért hű katonái számára is. Dionet nagy örömmel fogadta Conan megtisztelő ajánlatát és ígéretet tett arra, hogy leányát három éven belül elküldi hozzá.

Három év múlva utnak indult Orsolya tiz főrangú hölgy kíséretében és velük együtt ment még

11 ezer fiatal leány is, Conan kapitány hódító szeregének jövődjé asszonyai. Viszontagságos utazás után a leányokat vihar fogta el a háborgó tengeren és kénytelenek voltak a hajna torlatához menekülni. Innen egészen Köln városáig hajóztak a hator lányok. Kölnben azután a püspök rábeszélésére elhatározták, hogy mielőtt a bretagnei katonához mennének, elzarándokolnak a szent városba, Rómába. A zarándokut után midőn Kölnbe visszaérkeztek, ott éppen véres háborúk dúltak. Köln és környéke porig rombadólt. A 11 ezer leány az ellenség áldozata lett. Orsolya királykisasszony vezetésével ellenállottak és inkább választották a halált, mint a beesten életet. Hónapok multak el, míg a sok holttestet egy domboldalba el tudták temetni és újabb századok multak el, míg az ásatásoknál a 11 ezer leány csontjai napfényre kerültek. Ekkor a kegyeletes kölniek, a közben szenté avatott Orsolya tiszteletére templomot építettek és később Szent Orsolya sirjának falait a 11 ezer leány csontjaival díszítették.

A buzgó látogatók és adakozók, az idők folyamán rengeteg kegyeleti tárgyat ajándékoztak meg a templomot. 122 tiszta ezüstből készült mellszobor és Szent Orsolya drágamivű szarkofágja tartja emlékeztében még ma is az ősrégi legendát. (v. p.)

— **EGYIPTOMI HERCEG SZIRIA KIRÁLYA?** Kairóból Ankarába érkezett jelentések szerint Mohamed Ali egyiptomi trónörökös szíriai utazása összefüggésben lenne azzal a tervvel, hogy Szíriából monarchiát alakítsanak és a trónra egy egyiptomi herceget hívjanak meg.

— **Hőhullám Spanyolországban.** Sevillából jelentik, hogy Andalusia tartományban évek óta nem tapasztalt hőség uralkodik. Már június végén negyven fokot meghaladó meleget mértek és ez fokozatosan emelkedett úgy, hogy a napokban elérte az ötven fokot, sőt augusztus tizenegyedikén ötvennégy fokot mértek.

— **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula.** Székrekedés, bélrnyehőség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

— **Ellenőrző látogatás az aiudi fegyházban.** Antonescu dr. sibui táblai főügyész, Istrate ügyész kíséretében meglepetésszerű ellenőrző látogatást tett az aiudi fegyháznál. Minden foglyot kihallgatott, megtekintette az intézet berendezéseit és elismerését fejezte ki Moldovan V. fogházigazgatónak a tapasztalt példás rendért, fegyelmeért és tisztaságért.

— **Közvetlen légijárat Róma és Bucuresti között.** Az Alla Littoria olasz légiforgalmi társaság augusztus 13-án indította meg a Róma—Brindisi—Tirana—Szaloniki—Szófia—Bucuresti közötti légijáratot. A gépek hetenkint kétszer teszik meg az utat oda és vissza.

— **Mennyi idő alatt lesz férfiöltöny a frissen nyírt gyapjuból?** Egy posztógyár megállapítása szerint két óra és tíz perc szükséges ahhoz, hogy a juhok frissen nyírt gyapjából frissen vasalt öltöny legyen. Legalábbis ennek a gyárnak ilyen rekordot sikerült felállítania: két óra tíz percre tartott az eljárás, amely alatt a gyárba hozott 12 juhott megnyírták, a gyapjút megfonták, az így nyírt fonalat szövették szőtték és a szövetből egy jószabású férfiöltönyt állítottak elő. A gyapju, amely két órával előbb jámbor juhok hátán diszleggett, két órával később férfiöltöny alakjában az utcán sétálgatott.

BEVONULTAK
munkaszolgálatot
teljesítők részére

Hálóztságot
külföldi minta szerint készít
LUCZAY
paplankészítő
TIMISOARA III., STR. ODOBESCU 6.

Nagyboldogasszony

hagyományos szép ünnepe virrad pénteken ismét a világra. A kereszténység ezekben a napokban gigászi küzdelmet folytat ama sötét hatalom ellen, melynek erejét Mária, az örök keresztény nő ideál megtörte. Egykor a kereszties lovagok Mária nevével az ajkukon indultak hősi küzdelembe az igazságért, ma ugyanezért a keresztény eszményért sorompóba állt a katolikus, protestáns és ortodox népek fiatalága. A szűzmáriás lobogók selymét dicsőségesen hordozza ez a modern fiatalág a sötétség hatalmaival vívott csatájában. A felszabadított templomokban pedig örömkönyvek között járulnak az ősi Mária kép elé a meggyötört, de lélekben soha meg nem tört emberek szájai és ezrei: bizonyosságul annak az igazságnak, hogy a pokol kapui sem vesznek erőt Mária egyházán...

— **Francia minisztertanács.** Vichyből jelenti a Havas-OFI ügynökség, hogy a francia kormány tagjai hétfőn este minisztertanácsot tartottak. Weyand tábornok, aki Algírba utazott, nem vett részt a minisztertanácsban.

— **Uj bolgár vezérkari főnök.** Szófiából jelenti a Stefani iroda, hogy Petkoff tábornok, eddigi vezérkari főnök helyébe Lukas tábornokot nevezték ki.

— **Franciaország ételmezési állapot megnyugtató.** Az elmúlt hónapokban a kenyérelállítás gondokra adott okot. Most már megnyugtató a helyzet, mert a termés kielégítőnek bizonyult. Remek az eredmény cukorrépában és burgonyában. Ezzel szemben a gyümölcs és főzéléktermés nem kielégítő. Baj csak a husellátás körül van. Így korlátozásokat kell életbe léptetni, hogy mindenki megkapja a fejadagját.

— **Régi haragosok háborúskodása.** A severinmegeyi Plavisevita községben Damaschin Flora s Tomescu Milan régi haragosok voltak. A napokban összetalálkoztak az utcán, szóváltás keletkezett közöttük, melynek folyamán Damaschin botjával fejbeverte Tomescut, majd a földön fekvő szerencsétlen embert késsével úgy összezurkálta, hogy súlyos sebekkel bevitték a lugoji kórházba. Damaschin Florát tartóztaták és átadták a caranesei ügyészségnek.

— **Szibéria önálló állam?** A Piccolo di Roma értesülése szerint Japánnak az volna a terve, hogy Szibériában önálló államot alakítsanak, mely baráti viszonyt tartana fenn Japánnal.

— **Iskolai hír.** Az Alba-Iulia-i nyilvánossági joggal működő római katolikus püspöki leánygimnáziumban a felvételi vizsga az I. osztályba szept. 5-én lesz. A gimnáziumnak internátusa is van, ahol a leánykák korszerű nevelésben, anyai gondozásban és jó ellátásban részesülnek. A feltételekről szívesen ad felvilágosítást az intézet előjárósága. Cime: Gimnaziul episcopal rom. cat. de fete, Alba-Iulia, Piata Mihai Viteazul 15.

— **Lopott fával akart házat építeni.** Lugojról jelentik: Sarbu Iosif fulugi gazda házat akart építeni és fára volt szüksége. Van az erdőben elég fa, gondolta magában, minek adjak érte pénzt. Befogott a szekerébe és kikocsikázott a község melletti erdőbe. Találomra kiválasztott két szép sudár fát, kivágta, megtisztította a galyaktól, feltette szekerére és hazaindult a rakományal. Tettét felfedezték, a fát elkozták, őt pedig bíróság elé állítják.

Ij irásjelek

A spanyol nyelv, amint tudjuk, érdekes sajátosságokat mutat az irásjelek terén. Így például a felkiáltójelet és a kérdőjeleket nemcsak a mondat végére, hanem a mondat elejére is kiteszi a spanyol, előre figyelmeztetve az olvasót arra, hogy most felkiáltás, illetve kérdés következik. Egy spanyol író és nyelvész, aki — ugyilátszik — nem találja elegendőnek a már meglévő irásjeleket, néhány év óta két új irásjelnek: a nevetőjelnek és a sirójelnek bevezetésén fáradozik; ezekkel akarja az olvasó figyelmét a mondat tréfás, illetve szomorú értelmére felhívni. A nevetőjelet, a nevető száj alakját utánözva, felfelé görbülő félkörrel ábrázolná, a sirójelet viszont lebeggyesztett ajkak módjára lefelé görbülő félkörrel fejezné ki.

— Nem ismerte el a bíróság Kell József aradi ügyvéd német származását. Megirtuk, hogy dr. Kell József aradi izraelita vallású ügyvéd beadással fordult az aradi törvényszékhez és kérte, menjék el német származását. Keresetében megemlítette az ügyvéd, hogy ősei Drezdából származnak, ahol német, evangélikus lelkészek voltak és állítása szerint egyik ősé tért át az izraelita vallásra. A bíróság a keresetét elutasította.

— Hazautazhatnak a bukovinai és besszarábiai földtulajdonosok. Az aradi népesedésiügyi hivatal közleménye szerint a besszarábiai és bukovinai földtulajdonosok hazautazhatnak, de azzal a feltétellel, hogy onn nem térhetnek vissza.

— Darlan az összes francia haderők főparancsnoka lesz. Vichy politikai körökben mindinkább erősödik az a hír, hogy Darlan tengernagyot legközelebb kinevezik az összes francia szárazföldi, légi és tengeri haderők főparancsnokává. Ezzel kapcsolatban arról is beszélnek, hogy Bouchet eddigi belügyi államtitkár belügyminiszter lesz.

— Az aradi pékeknek, cukrászoknak és kereskedőknek be kell jelenteniük lisztüzüküket. Az aradi városi ellátásügyi hivatal közleménye szerint az aradi lisztet feldolgozó iparosoknak és izemeknek, valamint a lisztet árusító kereskedőknek augusztus 18-ig a prefektúra mellett működő gabonaügyi hivatalnak az illető szindikátus utján kérvényt kell benyújtani és abban feltüntetni, mennyi és milyen lisztre van szükségük naponta, illetve hónaponta. Ugyanígy járnak el a különböző köz- és magánintézmények ellátásügyi hivatalai is, kivéve az iskolai internátusokat, kórházakat, stb., amelyek továbbra is ott szerzik be lisztüzüküket, ahol azt eddig vásárolták és ezt a mennyiséget az illető kereskedő vagy pék veszi fel a kimutatásba. A pékek és kereskedők pontosan megjelölik, melyik intézmény mennyi lisztet vásárol náluk. Az augusztus 18-án után érkező beadványokat nem veszik figyelembe.

IRANSILVANIA magyar FOGMŰTEREM

Alapítva 1920-ban.

Bucuresti, Str. Buzesti 12. Telefon 4.16.96. Műfogak speciális készítése!!! Arany, porcellán és platina színű fehér fémből. Pontos, lelkiismeretes és tartós munkák. Fizetési feltételek és kedvezmények. Rendelés vasárnap délelőtt is!

— Maximális termény-, liszt-, péksütemény- és kenyérréteg Aradon. Az aradi városi ellátásügyi hivatal 41. számú rendelete szerint az Aradon árusításra kerülő termény-, liszt-, péksütemény- és kenyérréteget az alábbiakban maximálták: 75 kilogramos buza hektoliterenként három százalék idegen anyaggal, tizezer kilogramos vagonnal 110.000 lei, franco berakási helyen. Tizenhat százalék nedvességű, 10.000 kgr-os vagon kukorica franco berakási hely 72.000 lei. Rozs tiz tonnás vagonnal 87.000, árpa tiz tonnás vagonnal 69.000, zab tiz tonnás vagonnal 52.000 lei. Népliszt malomban és lisztlerakotnál az összes díjakkal 14 lei, nagyban árusító viszonteladónál 14.75 lei, kicsinyben árusító viszonteladónál 15.50. Tészta liszt malomban vagy lisztlerakotnál az összes díjakkal 50 lei, nagyban viszonteladónál és Zorille szövetségben ugyancsak az összes díjakkal 53.40 lei, kicsinyben árusító viszonteladónál 55 lei. Kukorica liszt 14.70, 15.40, illetve 16 lei. Péksüteményt Aradon az alábbi nyolc pék készíthet: Cioban Alexandru, Marcus—Baican, Dörner József, Grusinschi László, Kárpáti Béla, özv. Kristyóry Sándorné, Radosavlevici Nicolae és Raum János. A hat dekás péksütemény ára négy lei. A kenyér buzalisztból készül és legfeljebb tiz százalékban tartalmazhat burgonyát, árpa vagy rozs-lisztet. Hetven dekás kenyér darabja péknél 10 lei, viszonteladónál vagy házhozszállítva 10.50 lei.

— Keltetőgépek az ókorban. Már az egyiptomiak is ismerték a keltetőgépet. Olyan készüléket használtak, melyben egyszerre hétezer tojást tudtak kikeltetni. A készüléket kályhába állították, melyet trágyával vagy szalmával fűtöttek.

Letartóztatások történtek Timisoaran a zsidó ingatlanok eladása miatt

A timisoarai ügyészséget hetek óta foglalkoztatja több olyan ingatlan eladásának ügye, melyeknek tulajdonosa zsidó volt. Felmerült ugyanis a gyanu, hogy ezeket az ingatlanokat szabálytalan adásvételi szerződéssel a zsidó ingatlanok kisaajátítására vonatkozó

törvény megjelenése után adták el és ezzel kijátszották a törvényt.

Az ügyészségi vizsgálat során számos zsidó háztulajdonost hallgattak ki. Az egyik házaladási ügyben, amelynek szereplői Mannheim Géza dr. és felesége, valamint Jäger Péter kereskedő és felesége, befejeződött az ügyészségi vizsgálat. Mannheim Géza dr. orvos és felesége a timisoarai Carol-ut 4. szám alatt levő

házukat három millió leíért eladták Jäger Péter kereskedőnek és feleségének.

Az adásvételi szerződést március 26-án keltezték, de az ügyészség úgy találta, hogy a dátum hamis, mert a szerződés március 28-ika, vagyis a zsidó ingatlanok

kisaajátítására vonatkozó törvény megjelenése után készült. Imbroane Bujor ügyész, aki a vizsgálatot vezette, ezért vádindítványt tett Popovici Ioan dr. közjegyző és ennek titkára, Teculescu Constantin, valamint az eladók és vevők ellen és

közokirathamítás vádjá miatt letartóztatták őket.

Az ügyre vonatkozó iratesomót átadta Paica Ioan vizsgálóbíró, aki elrendelte az ügyben szereplők letartóztatását. A vizsgálati fogságba helyezett Popovici Ioan dr. közjegyző és titkára, Teculescu Constantin, valamint az eladók és vevők tegnap délben kerültek a timisoarai törvényszék elé, amely két óra hosszat tartó tárgyalás után hozta meg döntését letartóztatásuk ügyében.

A törvényszék jóváhagyta letartóztatásukat és megerősítette vizsgálati fogságukat.

A határozat ellen a letartóztatottak és védők felebbezést jelentettek be és az ügy ilyenformán a táblai vádanács elé került.

— Lezuhant a cséplőgépről — szörnyethalt.

Don Elena curtieci asszony cséplőgépet etetett Curtieci község határában és Ispan Péter, valamint Ciupuliga Pál fiatal emberek segédkeztek neki. A fiuk fent a gép tetején munkaközben kötődni kezdtek az asszonnyal, aki lezuhant a cséplőgépről, de oly szerencsétlenül, hogy azonnal szörnyethalt. A szerencsétlenségért felelős két munkást a csendőrség beszállította az aradi ügyészségre, ahol gondatlanságból eredő emberölés címén emeltek vádat ellenük és az ítélet kihirdetéseig a törvényszék szabadságra helyezte őket.

— Anglia baklövést baklövésre halmoz. Madridból jelenti az NTI: A Madrid című spanyol lap azt írja, hogy Nagybritannia óriási hibát követett el, amikor visszautasította a beszületés béke lehetőségét és helemet a jelenlegi háborúba. Még ennél is nagyobb hibázott azonban, — írja tovább a lap, — amikor ellenáll a bolsevizmus teljes leverésének annál az egyszerű ténynél fogva, hogy így saját legyőzöttségét kérelmesse.

— A kenderáztató gödörbe fulladt egy aradmegyei fiúcska. A nadlaci csendőrség jelentette az aradi ügyészségnek, hogy Varga István községbeli gazda két és fél éves fiúcskaja játszadozás közben befulladt a házuk udvarában lévő kenderáztató gödörbe. A piszkos vízzel telt gödör alig egy fél méter mély.

— Meghalt Becker Hugó gondokaművész. A zenei életnek egyetemes gyászja van. Becker Hugó, az elhunyt évtizedek egyik legnagyobb előadó művésze, a berlini zenei főiskola professzora, hetvenkilenc éves korában meghalt. Becker Hugó vonósnégyest alapított, amely az egész világon óriási sikereket ért el néhány évtizeddel ezelőtt.

— Gyerekszáj. A kis trónörökös egyedül marad a konyhában, mert az édesanyja a legfrissebb házi pletykákat beszéli meg a szomszédokkal a folyosón. Egyszerre csak a tizhelyen forni kezd a tej. „Mami, gyere gyorsan — kiált a kisfiú, — több lett a tej, mint amekkora a lábas”.

— Angol hazudozások. Milanói jelentés szerint a Carriere della Sera legújabb számában igen erőlyes hangú cikkben utasítja vissza az angol sajtó hazudozásait. Az angol lapok azt a mesét támasztják fel olvasóiknak, hogy Olaszországban háromszázezer német katonára részére barakok épülnek. Ezek a német katonák azért érkeznek Olaszországba, mert Róma az angolok inváziójától fél és az ország védelmét a németekre akarná bízni. Az olasz lap szerint semmiféle német katonai baraktábor nem épül és különben is az angoloknak semmi kilátásuk sincsen arra, hogy bármi is partra szállhassanak Olaszországban.

— Halálos szerencsétlenség Arad megyében.

Cermeiu község határában az elmúlt délután halálos szerencsétlenség történt, amelynek áldozata Gudui Flóráné falubeli asszony lett. Férje távollétében az asszony ment székkel az erdőbe, hogy onnan fát szállítson. Utközben a fával megrakott jármű felborult és maga alá temette a szerencsétlen nőt, aki azonnal kiszenvedett.

— Berlii vélemény a teheráni kormány állásfoglalásáról.

Berlinből jelenti a Rador: Az iráni eseményekkel kapcsolatban a Brodalmi külügyminisztériumban utalnak arra a teheráni hivatalos közleményre, mely teljes határozottsággal állást foglal Edeh brit külügyminiszter legutóbbi beszédével szemben és megállapítja, hogy a német turisták állítólagos iráni tartózkodása brit kitalálás. Berlii politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy Irán királya nem az az ember, akit az angol fenyegetések megfélemlíthetnek. Anglia mostani mesterkedései azt bizonyítják, hogy hajlandó volna egy újabb államot a bolsevisták kezére játszani. Berlii politikai körökben kijelentették, hogy a teheráni hivatalos közlemény hangja kihangsúlyozza Irán ragaszkodását semlegességi politikájához és egyben félreértetlenségű állásfoglalás az az angol propaganda újabb fondorlatai ellen.

— Akik a naptárt megbecsülik. A takarékoságuokról híres skótok az év végén nem dobják el a naptárt, mert jól tudják, hogy ha szépen, gondosan elteszik, 28 év múlva újra használhatják. Huszonnyolc év után ugyanis a dátum és a napok beosztása újból ismétlődik.

Ügyeletes gyógyszerárak

Csütörtökön, augusztus 14-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Dick (a Marasesti-utca elején), Janka (Regele Ferdinand-ut) és Weisz (Avram Iancu-tér).

Augusztus 10-től 16-ig Brasovban a következő gyógyszerárak tartanak ügyeletes szolgálatot: Az Aranykereszt-gyógyszertár (Iuliu Maniu-utca 20. szám) és Az araboz címzett gyógyszerár. (Liberatii-tér 13.)

Mozi

Aradon a mozik műsora a következő: Fórum: Az utolsó német. (Német film.) Corso: Mai leányok. (Amerikai film.)

CORSO (ARAD)

Tel. 23-64

Egyedüli mozi Aradon, nyitott tetővel

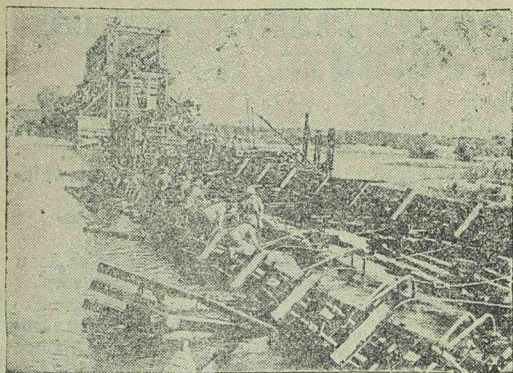
Előadások: 3, 5, 7:30 és 9:30-kor

Az amerikai regényirodalom egyik legérdekesebb könyvének NEWYORK REGÉNYÉ-nek pompásan sikerült filmváltozata:

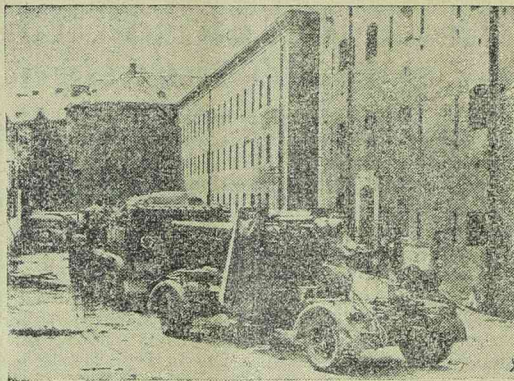
MAILEANYOK

Lana Turner, Lew Ayres, Anita Louis

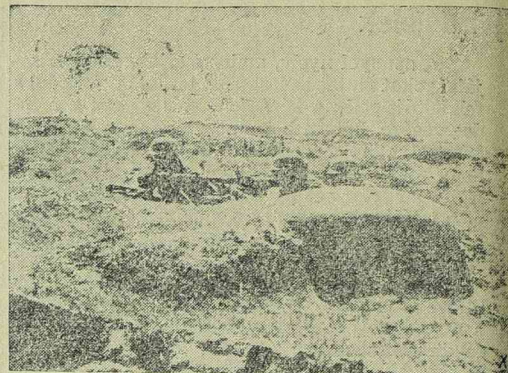
az amerikai felső tízezer társadalmának pazar életmódja, sexuális élmény, szellemes pikantéria, szemképrázatos divat-elvonulás. Híradók

Német csapatok helyreállítanak egy ferobantott hidat.

Német léghárító tüzérsg bevonul egy elfoglalt szovjet városba.

Német gépfegyver egy elfoglalt szovjet erődítmény mögül tüzel a visszavonuló ellenségre.

KÖZGAZDASÁG

Modern mezőgazdasági gépek melyek megkönnyítik és eredményesebbé teszik a földművelő munkáját

Naponta elmondjuk imánkat:
— Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma!
A Biblia írja, hogy amikor az Ur a bűnbe esett első emberpárt kiűzte a paradicsomból, odadorogte Ádámnak:

— Verejtékkel dolgozz meg kenyeredéért!

Mindennapi kenyerünk előteremtésére az Isten a földmivest rendelte, aki verejtékkel dolgozza meg a földet és különösen nyáron hajnaltól éjszakáig fáradozik azon. Földművesnek lenni ma sem könnyű, de gondoljuk csak meg, milyen nehéz lehetett a régi korban, amikor még emberhuzta faekével szántottak és amikor a többi gazdasági szerszám is a legkezdetelegesebb volt. A faeke és társszerszámai ma már a muzeumban pihennek és helyettük a modern motoros földművelési gépek vették át a munkát.

El kellett jönnie ennek a fejlődésnek, mert ha elmaradt volna, úgy ma az egész emberiség éhezne és évente milliószámra halnának éhen az emberek a földkerekség minden részén. Gondoljuk csak meg, hogy 1780-ban 700 millió ember lakott a Földön, ma pedig 2100 millió az emberiség száma, vagyis százhatvan esztendő alatt éppen a háromszorosára emelkedett. A földművelés a másfél század előtti kezdetleges szerszámjaival képtelen volna annyi gabonát termelni, hogy az elég legyen ilyen sok embernek. Azonban a Teremtő segítségére jött az embernek, tudósokat, mérnököket és feltalálókat meghihletett és rávezette őket a modern mezőgazdasági motorok és gépek felfedezésére. Ezek segítségével óriási területek művelhetőek meg, a munka pedig gyorsan és könnyen megy.

A szántást ma már

motoros eke,

traktor végzi. Egy nap alatt sokkalta nagyobb mezőt szánt fel, mint amennyit a vaské egy hét alatt képes volna. A motoros mezőgazdasági gépek között azonban olyanok is vannak, amelyek makacs és terméketlennek tartott területeket is megművelhetőkké tesznek. Ilyenek a traktorok által vont

talajmárók

és a kultivátorok. Ezek nyomán élet kél ott, ahol előtt kopárság uralkodott. A motoros eke munkáját folytatja a motoros borona és a motoros vetőgép. Nagy területű buzatáblákat már nem képes bevetni a magvető, aki kötényében viszi a buzmagot, gyalog járja végig a barázdákat és a markával vet.

Vetőgépek

gyorsan és egyenletesen végzik ezt helyette. Sőt óriási területeken, mint például Kanadában és Argentínában, már a vetőgép sem elegendő, hanem repülőgépek szállanak föl a főlészántott mezőségek fölé és elmesz szerkezet úgy szórja le a vetőmagot, hogy egyetlen szem sem megy veszendőbe.

Természetes, hogy a mezőgazdasági munkagépek következője a motoros

kaszálógép,

amelynek forgó kései olyan száguldó gyorsasággal ta-

rolják a kalászengeteget, amilyenre a legizmosabb karu aratók sem volnának képesek. Az aratógép által lekaszált kalászatok

cséplőgép

csépli ki. Azonban nagy gazdaságokban már ez is kezd feleslegessé válni, mert szerkesztettek már olyan aratógépeket, amelyek a learatott gabonát mindjárt ki is csélik. Mezőgazdasági gépek voltaképpen a malmok is, amelyek a kicséplést buzaszemet lisztté őrlik. És gépekkel dolgoznak a nagy pékségek, a kenyérgyárak is, ahol a tésztát gépek gyurják, dagasztják és gázzal, gőzzel, vagy villamossággal fűtött sütőemencék egyszerre annyi friss kenyeret ontanak ki magukból, hogy azokkal sokezer ember jóllakhatik.

A mezőgazdasági gépek között nem utolsó a

kukoricavetőgép,

amely a vetett kukoricaszemeket fészkekbe rakja és azokat nyomban fölhintolja. Az érett kukoricát ugyancsak gép szedi le a szárról, a csőről lehántja a levelet és a megtisztított csövet a mögötte járó gyűjtőkosiba dobja. A kukoricamorzsolás sem úgy történik, hogy az emberek zsámolyra ülnek és annak szélébe belevert tompa kézfokon ráncigálják ide-oda a csövet. Ezt a munkát motoros gép végzi, amely néhány óra alatt annyi kukoricát morzsol le, amennyit kézzel ezer ember tíz nap alatt sem volna képes. Ugyancsak elmesz szerkezet a

burgonyavetőgép.

Megássza a vetőfészket, felnegyeli és elveti belé a burgonyát és a fészket nemcsak betakarja, hanem kupacot rak föléje. Mikorra a burgonya megérett, jön a szedőgép, felturja a fészket, kiszedi belőle a termést, letisztítja róla a földet és a burgonyát a gyűjtőkocsiba dobja. A szőlősgazda és a gyümölcsstermelő ma már motoros permetezőgépeket használ a peronoszpóra és a sokféle kártevő rovar pusztítására, ami gyorsan megy és pár óras napítás alatt rászárad a levelekre, holott a lassu és ember által végzett permetezés alatt gyakran jön az eső és lemossa megszáradás előtt a drága permetező anyagot.

A mezőgazdasági gépek sorozatába tartozik még

a költőgép,

amelynek segítségével sokezer mindenféle baromfi egyszerre és biztosabban költethető ki a tojásból, mint azt a kotló teszi. A villamos

fejőgép

ugy feji meg a tehenet, hogy ember kéz nem ér a tejhez és ez a tápláló folyadék tisztán, egészségesen és minden fertőző bacillustól mentesen érkezik a fogyasztóhoz.

Az emberiség egyre szaporodik. Száz év múlva már talán 4000 millió ember fog a Földön élni. Bizonyos azonban, hogy tökéletesedni fognak a mezőgazdasági gépek is. Nemcsak az eddigieknél is nagyobb területeket művelnek majd meg, hanem egészen új területeket is alkalmasakká tesznek majd a földművelésre.

Kolum Bácsi.

Szolgáltatassuk be a gyapjút. A nemzetgazdasági minisztérium felhívja a gyapjutermelőket, hogy készleteiket szolgáltatassák be a megyei gyapjügyűjtő központoknak.

Aláírás előtt a német-török kereskedelmi és kliringmegállapodás. A török lapok közlése szerint a német-török kereskedelmi és kliring megállapodásra irányuló tárgyalások befejezéshez közelednek.

Meghosszabbították a rekvirálási bónok kifizetésének határidejét. A pénzügyminisztérium rendelete értelmében a rekvirálási bónok bevonásának és kifizetésének határidejét szeptember 30-ig meghosszabbították.

Október 12-ig van forgalmi értéke az ötven- és százalékos érméknek. Megírtuk, hogy a nemzeti bank kivonja a jelenleg forgalomban levő ötven és százalékos érméket és helyükbe bankjegyeket bocsát ki. A törvényrendelet alapján a forgalomból kivonandó érméket 1941 október 12-ig fogadják el, ezen a napon december 31-ig csak a kincstárral szemben fennálló adósságok kiegyenlítésére használhatók. A kibocsátásra kerülő papírbankjegyek értéke három és félmilliárd lei.

A lugoji városi tanács határozatai. A belügyminiszter utasításainak megfelelően Lugojon is megalkult a városi tanács, mely első ülésén fontos határozatokat hozott. Így többek között kimondta, hogy a város közigazgatási és vállalati tisztviselői részére gondoskodik buzáról, illetve lisztről. Kéri megfelelő fuvarozási alkalmatlanságok rekvirálását, hogy a város lakosságát a szükséges tüzfával elláthassák és a belügyminisztériumtól kéri a lugoji állam; malommal átengedését a város részére, ellenértékül a város által az államnak átengedett kaszárnyáért, melyek értéke meghaladja a huszonöt millió leit.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195 svájci frank 43.62—45.88. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral): 3.19—3.31. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.96—786.79, egyiptomi font 776.34—806.93, holland font 759.81—789.74.

Határidő napló

AUGUSZTUS 15:

Zsidó alkalmazottak bejelentése a központi romanosítási hivatalnál. Feltüntetendő az alkalmazott neve, hivatali beosztása, iskolai végzettsége, egyéb pénzbeli, vagy természetbeni járandósága, valamint az is, hogy az illető vállalat, a központi romanosítási hivatal, illetve a munkaelhelyező hivatal milyen intézkedést tett a zsidó alkalmazott pótlására.

A régi kibocsátású kétszázalékos nemzetvédelmi bélyegeknél negyszázalékosra történő becserelése. A pénzügyigazgatóság, vagy a kerületi adóhivatalhoz intézett bélyegmentes kérvényben feltüntetendő a becserelésre kerülő bélyegek száma és értéke.

A gabonakereskedők névjegyzékébe történő felvétel iránti kérvények határideje. A kérvények a központi gabonahivatalhoz adandók be, ha a kérelmező több megye területén kívánja gyakorolni a gabonakereskedelmét, amelyben azonban ez csak egy megye területére szorítkozik, az engedélyt az illető megyei gabonahivaltól kell kérni.

Az 1940. évi termésből származó olajosmagvak tulajdonosai bejelentést tartoznak tenni a nemzetgazdasági minisztériumnak a mennyiségről, rakltározási helyről és a legközelebbi vasúti állomásról, ahol átvehető.

AUGUSZTUS 24:

Egyéni- és társas cégek eddig a napig tartoznak feltüntetni minden cégjelzésükön és iratukon a cég-hivatali bejegyzési számot.

!	H A Z A K	ELADÁSA
	FÖLDEK	VÉTELE
!	SZŐLŐK	ÜSERÉJE
	MALMOK	
!	TELKEK	
	minden árfokozatban	
Hatschek ügynökség		
Arad, Bul. Carol 17 (volt 46) Tel. 16-95		

SPORTTESEMÉNYEK

A „Basarabia-Kupa“ labdarugó küzdelmek első csoportbeosztása

Az érdeklét labdarugó egyesületek és az illetékes kerületi bizottságok megkapták a labdarugó szövetség körlevelét a „Basarabia-Kupa“ mérkőzések megrendezésének ügyében. Eszerint a kupaküzdelmeket két részletben bonyolítják le.

Az első rész a helyi csoportok két fordulós, pontszerű bajnokságát foglalja magában. A második részben pedig a helyi csoportok győztesei KK-rendszer szerint játszanak tovább.

A szövetség tizenkét helyi csoportot állított fel, melyek a következők:

I. csoport: Ripensia, Electrica, Rapid, Chinezul, FR, Politechnica Timisoaráról és UDR, valamint SMR Resitaról.

II. csoport: Gloria és Crisana CFR, valamint a gutóbbi aradi kerületi bajnokság első hat helyezettje.

III. csoport: Mica, Brad, CFR Simeria, Jiul Petroani, Minerul Lupeni, Metalosport Calan, C. S. Lonea, izenele Metal Cugir és CS Aninosa.

IV. csoport: Universitatea Sibiu és Vitrometan Medias, valamint a sibiui kerületi bajnokság első hat helyezettje.

V. csoport: Industria Sarnei, Campia Turzii és a urda kerületi arra érdemes hét egyesület, amelyeket z ottani kerület ajánl.

VI. csoport: A CFR Brasov és a brasovi kerület első hét helyezettje.

Sportcikk mindenfelől

A WMFC—Elektromos mérkőzéssel ma, csütörtökön este folytatódna Budapesten a Szent István-tupa küzdelmek. 16-án este Ferencváros—Ujpest lödöntő lesz, míg a döntő mérkőzést a két győztes 9-én este játsza az Elektromos kivilágított pályáján.

VII. csoport: FC Ploesti és a Prahova, valamint a ploesti kerületi bajnokság első hat helyezettje.

VIII. csoport: FC Craiova és CFR Turnu Severin, valamint az Oltenia és Drubeta kerületek bajnokságainak első három-három helyezettje.

IX. csoport: Vulturii Textila Lugoj és az ottani kerületi bajnokság hét első helyezettje.

X. csoport: Unirea Tricolor, Rapid, Venus, Sportul Studentesc, Juventus, Olimpia, Turda és Carmen, valamennyien Bucurestiből.

XI. csoport: Gloria CFR és DVA Galatiból, FC Braila és Franco Romana Brailából, valamint az első két-két helyezett a galatii és a brailai kerületi bajnokságból.

XII. csoport: FC Constanta és a constantai kerület csapatai.

A résztvevni öhajító egyesületek ezen szándékukat augusztus 16-ig tartoznak a szövetségnek bejelenteni. A nevezések kézhez vétele után a szövetség fentartja magának a jogot, hogy a fenti csoportokat megváltoztassa, egyeseket visszautasíthasson. A kupaküzdelmek irányítása továbbra is ugyanaz marad, mint amilyen az az NB-ben is volt.

A „Basarabia-Kupa“ nem befolyásolja a kerületi bajnokságok további megrendezését.

Amint látható, főleg a Timisoara—resitai és a bucurestii csoport összeállítása igen erős és pompásan helyettesíti majd a nemzeti bajnokságot.

Németsország egyéni teniszbajnokságát Giess nyerte, aki 6:2, 13:11, 2:6, 6:3 arányban legyőzte a sérült Henkelt.

A hágaj holland atlétikai bajnokságok során Ostendarp a 100 m-en 10.4, míg a 200 m-en 21.4 mp-es idővel szerezte meg az ezévi bajnoki címet.

Fordításokat

magyarból németre és németből magyarra, irodalmi és szakműveket vállalok. Timisoara III., Strada Rusu Sirianu 2 szám

A San-Remoba tervezett olasz—magyar hölgy-szöverseny elhalasztását kérte a magyar szövetség.

Olasz—svéd tenisz mérkőzés lesz augusztus 15—17 között Olaszországban. A svéd színeket Schröder, Rohlson és még egy I. osztályú versenyző képviseli. A verseny DC szabályai szerint kerül lebonyolításra.

A német és az olasz kerékpáros szövetség komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a rendkívül idők ellenére is, a szeptember havában a milánói Vigorelli kerékpárstadionban sorrakerülő olasz—német kerékpáros mérkőzést Európa-bajnoksággá bővítik. A tárgyalások megindultak és minden remény megvan arra, hogy erre a nagy versenyre sor kerül, amely semmiben sem maradna a világ bajnokság mögött. Köztudomású ugyanis, hogy a világ legjobb kerékpárosai a németek, dánok, hollandok, svájciak és franciák soraiból kerülnek ki. Ezeknek a rajtját most semmi sem akadályozza és kivülük bizonyára még több nemzet is indítaná a versenyzőt, többek között már a magyarok is elhatározták részvétellüket.

Ugyanazon a stockholmi versenyen, amelyen, amint már jelentettük, Hägg világcuscot futott, még a következő eredményeket érték el: Strandberg győzött a 100 és 200 m-en 10.7, illetve 22.2 mp-es idővel. A 800 m-en Malmberg 1:51.5, míg 5000 m-en Hellström 14:33.4 idővel győzött.

Bécsben Pektor a gerelyhajításban a vasárnap délutáni versenyen 66.87 m-rel győzött.

A kiváló svéd öklöző, Olle Tandberg, szeptember hónapban három mérkőzést viv Németsországon és Olaszországban. A német ellenfelei még nincsenek kijelölve, csupán az olasz és pedig Luigi Mussina személyében, akivel szeptember 27-én Milánóban csap össze.

A VÖRÖS POKOL

Jotr Fedorovics Tobeljov élményei a vörös paradicsomban

DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

— Áruló lappang köztünk, — suttogták egymásnak.

A tekintetek Bogozovot keresték, aki azonban nem volt a teremben.

— Az áruló csakis Bogozov, — sugdosták tovább. Ebben a meggyőződésükben megerősítette őket az a körülmény, hogy Bogozov később sem jött közülük és nem mutatkozott a hálóteremben sem, amikor esengettyüjére a növendékek oda vonultak.

Hallgatagon vetkőztek le s némán bujtak be ágyaikká. Tereferére, mint az más este étkén lefekvéskor szokás volt, amíg el nem álmosodtak, senkinek nem volt kedve. Pedig ezuttal nem nehezedett a szemükre álom. Csendben, de éberem feküdtek a tágas teremben, amelynek egyik sarkában gyenge mécses pislogott és nem sok eredménnyel birkózott az éjszakai sötétséggel, amely magának követelte az uralmat.

A fiuk még éjfélkor is éberem virrasztottak. Így hát nem riasztotta föl őket alvásukból az a csizmás zaj, amellyel hirtelen vörös katonák rontottak be a hálóterem három ajtaján. Az egyik katoná, nyilván a parancsnok, előrelépett a terem közepéig és harsányan kiáltott:

— Tavarisi föl! Két perc alatt legyen mindenki felöltözve! Az a parancsnok, hogy a nagyterembe kísérrünk benneteket.

Egyes társaink öltözködés közben próbáltak a vörös katonáktól valamit megtudni és izgatottan kérdezték őket, hogy mi az oka ennek az intézkedésnek. Azonban egymásután többször is csupán ezt a választ kapták:

— Mi nem tudunk semmit. Majd megmondják a nagyteremben. Sietni, tavarisi!

Nemsokára beléptünk a nagyterembe, amely mint azt már a folyosóról láttuk, teljesen ki volt világítva. Az emelvényen álló asztal mellett a közepén ott ült Kalinin, tőle jobbra és balra az intézet bolsevista tanárai, katonák és polgári személyek.

Kalinin szólanul előre nyújtotta a kezét és intett, hogy az első széksorokban foglaljunk helyet. Önkény-

telenül arra kellett gondolnom, hogy éppen így nyújtotta ki a kezét néhány órával előbb akkor is, amikor szegény Kolegerszkijt agyonlőtte.

Alighogy elhelyezkedtünk, Kalinin fölállott és ezeket jelentette ki:

— Most érkeztem a hadügyi népbiztosságtól. Jelentést tettem az utolsó évfolyam növendékeinek titkos szervezkedéséről. A hadügyi népbiztos tavarisi erre megbizta a tanári karban helyet foglaló tavarisokat, hogy elnökletem alatt rögtönítelő bírósággal alakuljanak és üljenek törvényt a bűnösök fölött. A bűnösök az utolsó évfolyam növendékei. Megértették, tavarisik?

Senki nem felelt.

Kalinin aztán odaszólt az egyik polgári ruhás tanárnak:

— Tavarisi, te leszel a bíróság jegyzője. Olvasd föl a vádlottak névsorát.

Megkezdődött a névsorolvasás. Akinek nevét olvasta a tanár, az fölállott és jelentkezett.

Ötödiknek, vagy hatodiknak, már nem emlékezem biztosan, felhangzott az én nevem:

— Pjotr Fedorovics Tobeljov!

— Jelen, — mondtam, miközben felálltam és nyomban leültem.

Az utánam következők voltak:

— Vladimir Ivanovics Kolegerszkij!

A hívott nem jelentkezett.

Némán összenéztünk.

A tavarisi tanár újból felolvasta a nevet, mire Kalinin válaszolt:

— Nincs itt. Majd a tárgyalás során majd a távolmaradásának okát.

Aztán felhangzott az utolsó név:

— Ivan Vazulovics Bogozov!

A jelentkezés elmaradt, de nyomban megszólalt Kalinin:

— Tavarisi, Bogozov tavarisi töröld a vádlottak közül. Hiszen ő a közbűnös. Azonnal itt lesz, csak befejezi a vádiratot.

Összenéztünk. Most már kétségtelen volt előttünk, hogy árulónk csakis Bogozov lehet, senki más.

Megnyúlt az emelvény mögötti ajtó és Bogozov lépett be rajta. Külön kis asztalka mellé telepedett és volt hozzá vakmerősége, hogy kihívóan pillantson ránk.

— Tavarisi Bogozov, — szólalt meg Kalinin — terjedjessz elő a vádat.

Bogozov kényelmesen fölállott, majd a kezében tartott papírlapra nézve ezeket mondotta:

— Vádolom a katonai akadémia utolsó évfolya-

mának végzett következő növendékeit... itt felolvastam saját maga kivételével teljes névsorunkat — hogy összeesküvést szöttek a fennálló szovjetrendszer ellen. Állandóan bírálták és gyonyolták a bolsevista eszméket és a népbiztosok intézkedéseit. Legfőbb bűnik az azonban az, hogy fogadalmat tettek az átkos cárizmus visszaállítására és esküit tettek, hogy valamely külföldi szökött nagyhercegnek juttatják a cári koronát.

Bogozov elhallgatott, mire Kalinin kérdést intézett hozzánk:

— Beismeritek mindazt, amit a vád tartalmaz? Egyikünk sem válaszolt.

— A hallgatás beismerés, — állapította meg Kalinin — tehát kimondom, hogy bűnösök vagytok.

Aztán Bogozovhoz fordult:

— Tavarisi közbűnös, milyen büntetést javasolsz? Ivan Vazulovics Bogozov gunyosan mért végig valamennyiünket, aztán jéghideg hangon megszólalt:

— A halált indítványozom valamennyire.

— Meghallgattuk a vád indítványát, — nagyképpuskodott Kalinin — most a bíróság tagjai a sor, hogy szavazzanak, vajjon az indítványt elfogadják-e.

A szavazást mint elnök magam kezdem meg. A szavazatom így szól: halál!

Kalinin örmesternek fogalma sem volt bírósági eljárásról és nem tudta, hogy az elnök nem szavazhat elsőnek, sőt egyáltalán csakis abban az esetben szavazhat, ha szavazategyenlőség esetén döntenie kell. Azonban a bíróság tagjai sem tudták ezt, vagy ha tudták is, feleslegesnek tartották Kalinint botlására figyelmeztetni.

A tanárok mint bírák egyenkint szavaztak és valamennyinek a szavazata egyöntetien így szólt:

— Halál!

Kalinin aztán kihirdette az ítéletet:

— A rögtönítelő bíróság az összes vádlottakat halálra ítélte. Halálra ítélte a bíróság az itt jelen nem levő Vladimir Ivanovics Kolegerszkijt is. Ezen a vádlotton még a bírósági tárgyalás előtt magam hajtottam végre előzetesen a halálos ítéletet.

És aztán hosszasan, élénken kiszínezve és tulozva elmondta Kolegerszkijvel való vitáját és a gyilkosságát. Majd feltette a kérdést:

— Helybenhagyva a rögtönítelő bíróság az általam előzetesen végrehajtott halálos ítéletet?

És a bírának csufolt kommunisták szemrebbene nélkül egyhangúan valamennyien kijelentették:

— Helybenhagyjuk.

— Ez így jegyzőkönyvbe veszd.

(Folytatjuk.)

Rádió

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 14.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12 Déli hangverseny. 13 Hírek. 13.20 A hangverseny folytatása. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Katonaóra. 15.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.45 Előadás. 18 Hanglemezek. 19 Művészeti szemle. 19.15 Bécsi zene. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámu román adó: 23 Német nyelvű adás és hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Torna, hírek, hanglemezek. 10

Hírek. 10.20 Boldogasszony napja (felolvasás). 10.45 Külföldi híradó. 12.10: Postászenekar. 12.40 Hírek. 13.30 Mikulaj Gusztáv szalonzenekara (Waldteufel, Kigyóssy, Sándor, Vincze Ottó, Kreisler, Ernst Fischer és Schubert). 14.30 Hírek. 15.20 Hanglemezek.

16.15 Ruszin műsor. 16.45 Hírek. 17.15 Lengyel Anna és Oláh Ferenc magyar nótákat énekel, kíséri Horváth Elemér cigányzenekara. 18 Vén tölgy a tisztáson (Tóth László előadása). 18.30 Hanglemezek, humoros zeneszámok. 18.40 Sportközlemények. 19 Hírek. 19.20 Farkas Mária hegedül zongorakísérettel. 19.45 Nyári éjszakák (A verseket elmondja Somogyi Erzsébet). 20.10 Strauss-hangverseny (Játszik a Székesszékzenekar). 21 Cs Szabó Kálmán előadása. 21.40 Hírek. 22.10 Willy Stech zongorázik a magyar-német művészcsere keretében (Bach, Schubert, Harald Genz-

mer és von Bork). 22.40 A Rádió Zenekara. 23 Idegen nyelvű hírek. 24 Hírek.

Budapest II, nem közvetít műsort.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 15.

Bucuresti: 8 Indulók, hírek hangverseny. 12 Déli hangverseny. 13 Hírek. 13.20 A hangverseny folytatása. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Katonaóra. 15.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.45 Előadás. 18 Román-német katonaóra. 19 Előadás zenével. 19.30 Német operettfraszitek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.15 Előadás.

Rövidhullámu román adó: 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Apróhirdetések

Alkalmazás

Gyermektelen idősebb házaspár házmesternek felvétetik a III. kerületben. Kert és ház felügyelése ellenében szabad lakást kap. Érdeklődni Timisoara, I., Vlad Delamarina 1. (4950)

Vasalóni keresek munkakönyvvél, aki férfi- és nőruhákat tökéletesen vasal. Wagner János, Deva, Strada Grivitei 45. szám. (3093)

Zsidó intellektuális hadbavonulat bármely szakmában helyettesít. Ajánlatokat „Feltétlen korrekt” jellegére a timisoarai kiadóba kér. (4978)

Női konfekciómunkásokat és munkásokat azonnalra, jó fizetéssel felvesszünk. Elekes-hirlapiroda, Brasov. (3098)

Német gyermeknővér két gyermek mellé egész napra felvétetik. Ambrus, Timisoara III., Str. Porumbescu 18. sz. (1952)

Olyan községben, ahol tej gyűjthető, megbízható telephelyre keresek. (A kiválasztott személyt betanítjuk.) Sajátkezűleg irt kimerítő ajánlatot „Sajt” jellegére a timisoarai kiadóhivatalba kérek. (1963)

Házmestert felvesszünk, lehetőleg egyedülálló nőt, aki fizetéssel bejárónői munkát is vállal. Gammer, Arad, Str. Tudor Vladimirescu 10. (3175)

Házmestert keresünk. Szerelő előnyben. „Socorom” Arad, Bul. Reg. Ferdinand 5. (3174)

Zsidó vallású perfekt bejáró szobalányt keresek, jó fizetéssel, aki a főzésen kívül minden munkát vállal. Cim a timisoarai kiadóban. (1973)

Női fodrász vagy fodrásznő, tartós és vízhiányhoz értő, azonnalra kerestetik. Krause Oszkár Brasov, Str. Lunga 54. (3099)

Jobb házból való ügyes kifizető augusztus 15-re felvétetik, erzsébetvárosi előnyben. Bauer-virágüzlet. Timisoara IV., Piata Dragalina 15. (3100)

Állást keres

Középszkolát végzett, keresztény, három nyelvet beszélő elárúsítónő állást keres. Irodai munkát is végez. Cimeket „Szorgalmas” jellegére a timisoarai kiadóba kér. (4880)

Fényképészet minden ágában jártassággal bíró segédeány állást keres. Cimeket „Gyakorlott munkaerő” jellegére Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kér. (3170)

Okleveles gazdász, aki könyvelésben és irodai munkákban szakszerűen jártas, de bármily gyári kézimunkára is vállalkozna, továbbá 20 éves leány, aki a román, magyar és német nyelvű gépirásban több évi gyakorlattal bír, szerezni feltételek mellett alkalmazást keres. Cim a timisoarai kiadóban. (4800)

Parfumeriába vagy fozszaküzletbe állást keres nagy gyakorlattal bíró nő. Cim a timisoarai kiadóban. (1930)

Nyugdíjas, keresztény vasuti tisztviselő raktárnoki, vagy ehhez hasonló állást keres. Cim szivességből: Stuhl-fűszerkereskedés, Timisoara IV., Str. Fröbl 42. szám. (1965)

Házvezetőnek menne magányos urhoz középkori komoly nő. Fehérneműjavítást is vállal. Ajánlatot „Megbízható” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (1962)

Középkori özvegyasszony házmesternői állást keres. Ajánlatot „Korrekt” jellegére a timisoarai kiadóba kér. (1971)

Középkori állás nélküli izr. elvállalna bármilyen ideiglenes foglalkozást. Heitler, Timisoara II., Str. Boliac 6. (1970)

Lakás

Egy vagy két személynek szép butorozott szoba, fürdőszoba használatra kiadó. Timisoara IV., Strada Bratianu 23. I. em. 3. (1907)

Csinosan butorozott szoba különbejáráttal azonnalra kiadó. Timisoara II., Str. Moise Nicoara 8. szám. Schneider-nénál. (4881)

Kiadó azonnalra gyönyörű üres szoba, hideg-melegvíz, központi fűtéssel, esetleg két szoba, az I. kerület központjában. Bővebbet: Orich-iroda, Timisoara I., Str. Sft. Ioan 7. szám. Telefon 43-59. (4922)

2 szobás modern fürdőszobás lakást, zónán kívül keresek. Cimeket „Jól és pontosan fizetek” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (1900)

Különbejárati butorozott szobát keresek szeptember 1-re, lehetőleg kapualatti bejáráttal, a III. vagy IV. kerületben. Ajánlatokat „1200” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (1947)

Tiszta kis butorozott szoba olcsón és egy elegáns kétszemélyes utcai szoba kiadó. Timisoara. Telefon: 32-08. szám, délelőtt. Délután 1 órától: 41-14. (1969)

Különbejárati butorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Timisoara I., Str. Aurel Popovici 11. (1964)

Aradi konzultációs tisztviselő a központban butorozott szobát keres, fürdőszobával. Ajánlatokat „Sürgős” jellegére a Rudolf Mosse hirdetőirodába kér. Eminescu-utca 8. (Telefon 17-11.) (4625)

Magánháznál egy-két személy részére szépen butorozott lakás, fürdőszobával, esetleg teljes ellátással, vagy konyahasználattal, kiadó. Arad, Strada Miron 18. szám. (3182)

Adás-vétel

Jómeneteli kisebb penzió Brasovban elköltözés miatt teljes berendezéssel átadó. Elekes-könyvkereskedés. Brasov. (3097)

Használt, de jókarban levő biciklit megvételre keresek. Reif, Timisoara IV., Str. Pop de Basesti 14. (1966)

Használt, de jó állapotban levő feles gyermek-kerékpart megvételre keresek. Arad, Str. Alexandru Gavra 6. (3166)

Jégszekerények, varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, ottománok, kerti butorok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3081)

MIELŐTT VENNE VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz tárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheimkasszát, irógépet, könyvtáraságot, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „AR-TA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. (3060)

Sürgősen eladó 3.30x4.30 hibátlan keleti szmirna, Timisoara IV., Piata Dragalina 15. I. em. 5. (1943)

Juhász Attila:

„Remeg a Föld és az ember”

c. tanulmánya kiadókivitelünkben kapható. Ára 20 lei.

Pönillő részére könnyű homokfutót, vagy gíget megvételre keresek. Reif, Timisoara IV., Strada Pop de Basesti 14. szám. (1967)

Rövid, fekete, kereszturos zongora, bécsi gyártmány, jutányosan eladó. Timisoara II., Str. Oitul 17. Telefon: 21-86. Érdeklődni d. e. 8—12-ig. (4880)

Kereszturos zongora, elsőrendű bécsi gyártmány, fekete, kifogástalan szép állapotban, páncéltökével, eladó. Timisoara III., Str. Timotei Cipariu 1. szám. II. em. 11. (Református-épület) (1916)

„La Paloma” accordeon, 60 basszussal, eladó 12.000 leiert. Megtekinthető 12-1 óra között. Timisoara II., Strada Gloria 13. szám. (1961)

Gázrezsót, kétlángut, használtat, de jó állapotban levőt, megvételre keresek. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek. (4501)

Komplett ebédlő- és hálószobabutor, minden elfogadható áron sürgősen eladó. Arad, Bul. Dragalina 14. szám, I. emelet, 4. ajtó. (3180)

Hidmérleget 3—5 tonnásig, sineket tjp. 23—33 kgr, dupla T-vasakat és 150—200 mm beton csöveket megvételre keresek. Friedrich Desideriu, Timisoara IV., Str. Vespasian 11. Telefon 44-18. (1903)

Hangos mozigépet megvételre keresek. ajánlatokat ármegjelöléssel Bozga Ilie dr. notar, Sebis, jud. Arad kérek. (3178)

Uj modern francia dióháló eladó, asztalosnál. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3177)

Keresek szállót vagy gyümölcsöst Arad megyében, 100.000 leig. Straubert József Brasov, Str. Regina Maria 32. sz. (1972)

Koca, hét malaccal eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (4927)

Házfelket keres Aradon, a tisztviselőtelepen, vagy a volt Amefa területén etnikai román. Cimeket Rudolf Mossehoz Arad, Strada Eminescu 8. szám alá kérek. (1979)

Elveszett

Foiti Emma névre szóló „Buletin de inscriere” és Arad-nadlac-i „Autorizația de calatorie”. Megtalálóját kérem Timisoara III. ker. rendőrségen leadni

Figyelem! Jégszekerények, recamierek, kasszák, íróasztalok, irógépek, varrógépek, kombinált szobák, ebédlők, egyes butordarabok új és használt állapotban, óriási választékban legolcsóbban kaphatók. Keleti és belföldi szőnyegek nagy választékban! Vesszünk teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, ezüstöt, nemes porcellánt. Tempo bizományi üzlet, Arad, Fischer Eliz-palota. Telefonszám: 19-75. (3059)

Különléte

Fordítást válllok románról magyarra és magyarról románra. Cim a timisoarai kiadóban. (4500)

Műhelyhelyiség Aradon, a belvárosban, motorral, csiszolóval és fürdővel kiadó vagy eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3179)

Bánsági német kereskedő, széleskörű kereskedelmi gyakorlattal, kereskedelmi, vagy ipari vállalathoz társulna megfelelő tőkével. Ajánlatot „Bizalomra méltó” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (3095)

Piarista növendékeket teljes ellátásra felvesszük utcai fürdőszobás lakásba. Timisoara IV., Str. Bratianu 23. szám. I. emelet, 3. ajtó. (1957)

Fából művészién faragott

disztrágyák, keletartók, dohánykészletek, könyvtámasztók, csillárok, álló és asztali lámpák,

Feszületek, Mária-reliefek, templomi és házi oltárok,

szobrok, mindennemű ajándéktárgyak szolid árak mellett kaphatók

Szánthó László

szobrászművésznél
Timisoara III., Strada Memorandului 16. sz.

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliomtejszemet, liliom-tejszappant és liliompudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata J. C. Bratianu